

Bosznia-Hercegovinai barangolás

Március 11-én, péntek délután egy szürke kisbusz (és később egy fehér személyautó) gördült ki a plébánia kertjéből, utasainak azzal az előre kitervelt szándékával, hogy felfedezik az egykori Osztrák-Magyar Monarchia legdélebbi szegletét, a mai Bosznia-Hercegovinát. Annál izgalmasabbnak ígérkezett a túra, hiszen sokunk fejében a Balkán-térség különböző negatív képzetekkel társul, a közelmúltban zajló szerbiai háború pedig ezeket csak erősíti. Azt hiszem, akik megjártuk ezt a vidéket, ezentúl a „balkáni állapotok” alatt egészen mást fogunk érteni: a gyönyörű sziklaszirtekkel tagolt Dinári-hegységet, a festői vízeséseket, a türkiz színben pompázó folyókat, a mesés rézműves termékeket, az ínycsiklandó burekeket, Čevapčičiket (tyevapcsityiket) és söröket, az izgalmas bazársorokat, a fényes ortodox ikonosztázokat, a számunkra kissé furcsán, mégis megigézően morajló és zengő müezzineket, és végül, bár a sort lehetetlennek tűnik bezárni, a Medjugorje-ban szerzett élményeket.

Pénteken, a horvát határon kissé sokat időztünk, többek közt azért, mert a kékszemű határőr, Roli eltűnt, ami számunkra is bosszúság volt kissé, hiszen nála voltak okmányaink. Egyébként Barbit sem találták, és utóbb távozásunkig nem is került elő.

Másnap diakovári szállásunkról indultunk Szarajevóba, a hivatalos fővárosba. Már az országba való belépéskor különös látványban lehetett részünk, hiszen Bosznia-Hercegovina egy muszlim többségű állam, így a megszokott templomtornyok helyett minaretek magasodtak mindenütt. Csakúgy kapkodtuk a fejünket meg a fényképezőgépeinket, és nem mulasztottuk le a lencsevégre kapni a muzulmán temetőket sem, ahol a sírok helyén turbánfejű kopjafák meredtek a hantok felett. Nem akarom elhallgatni,

hogyan utunk során végig rengeteg szemét tarkította a tájat, bár a fákon lógó zacskórengeteget próbáltuk számtalan kicsi szemetesként, illetve a fennmaradt karácsonyi díszítésként felfogni. Ezt a látványt olykor megtörte egy-egy autóröncs-telep is, de a kora tavaszi nyíló barackfavirágok, tulipánfák, vagy éppen már emlegetett kékes-zöldes folyók központba érve rövid belvárosi élénk, pezsgő, a kulturális jegyét magán viselő településen. Az vallását jelezte a sárga ortodox szintén e területen élő katolikus iszlámhitű bosnyákok mecsetjeit

gránátalma-fák, valamint a feledtették ezeket. A sétát tettünk egy hihetetlen sokszínűség megannyi országban élő szerbek templom, de megcsodáltuk a horvátok templomát is és az égbe törő minaretjeivel.

Szerencsénkre sokszor volt alkalmunk hallani a muszlimokat imára hívó énekeket, a fővárosban

ráadásul láthattunk is egy műezzint. Ez kuriózumnak számít ma már, ugyanis többnyire hangszórókat helyeztek el a tornyokban, melyből felvételtől, vagy mikrofon segítségével árasztják magukból a Korán szavait. A vallási helyek megtekintése után a belvárosi bazárban merültünk el, és megízleltük a helyi konyha jellegzetes ételeit is. Voltak közülünk, akik ittak a főtéren elhelyezett kút vizéből is, így ők a monda szerint biztosan visszatérnek ebbe a káprázatos városba. A folyó mentén haladva láthattunk sok-sok hidat, melyek könnyedén kötötték össze a partokat. Közülük is a legjelentősebb számunkra a Latin-híd volt, hiszen ennek torkolatánál dördült el az a lövés, ami 1914-ben az osztrák-magyar trónörökös, Ferenc Ferdinánd halálát eredményezte, ami az első világháború kirobbanásához vezetett. A helyszínen szinte megelevenedett számunkra a történelem, de kis szemlélődés után ismét a kisbusz fedélzetén találtuk magunkat, és „Kövári kapitány” vezetésével rövidesen, illetve röpké három óras út után kikötöttünk szálláshelyünkön, Mostarban. Egy laza esti sétával „vettük birtokba” a városkát, kívülről megcsodálva a ferences templomot, melynek sajátos vékony és felettebb magas tornya harmonikusan illik bele a minaretek rengetegébe. A település, valamint a háborút követő béke jelképévé vált Öreg híd tekintélyt parancsolóan köti össze a két partot, és a városban élő két nemzetiséget: a bosnyákok és horvátok által lakott részeket. Sétánk végén az óváros kavicsos főutcájáról nyíló barátságos vendéglőben kértük ki a konyha utolsó adag ételeit és hűsítő helyi söreit, majd a vidám együttlét után visszaténferegünk szállásunkra, ahol a „világlátott” csapat

zsákként dőlt az
A társaság kissé
mivel
visszafogott
lehetséges fűtési
illetve a szobát erre
berendezések
fel. Másnapra
hősugárzóval
ez az apró
elillant.
legfontosabb
Medjugorje volt.
meredek hegyek

ágyba.
nyűgösen ébredt,
vendéglátóinknak
ismereteik voltak a
technológiákról,
alkalmas
nélkül szerelték
azonban egy
gazdagodtunk, így
kellemetlenség is
Vasárnapunk
állomása
Odafele haladva
szerpentinjein

futott előttünk az út, ahonnan káprázatos volt a völgyben elszórt kis falvak látványa a folyóval, és még egy templom kongó harangját is hallhattuk, amitől igencsak elszokott a fülünk. A vitatott Mária-jelenésekről híres városkába érve kegytárgyárusok hosszú sora fogadott minket két oldalt. A templomba érve egy zsúfolásig megtelt – feltételezhetően horvát nyelvű – misén találtuk magunkat, ami után gyónásra várakozók tömegébe botlottunk a kijárat mellett. Ezt követően csapatunk kettévált: az egyik társaság a jelenés dombjára túrázott fel, a másik csapat a város másik nevezetességét, a hatalmas kövekből álló Krizevac hegyét gyúrte lába alá. Felfelé menet mindkét csoportot különböző állomások fogadták (utóbbi helyen a keresztút állomásai), amelyeknél rövid elmélkedésekkel mélyíthettük nagybőjti készülletünket. Igazi, jól eső erőpróba volt ez mindenki számára. Az újbóli találkozás örömeiben megkóstoltuk a helyi pékségek friss termékeit, és emléktárgyakat is vásároltunk. Visszaszállva a járművekbe hamarosan egy csodálatos vízeséshez érkeztünk. Nagy örömünkre ezt a fantasztikus természeti jelenséget nagyon jól meg lehet közelíteni, és a helyiek törekedtek arra, hogy a turisták végtelen helyről élvezhessék a panorámát. Láttuk a vízfüggönyt alulról, oldalról, fentről, közlől, távolról, és ezeknek minden további variációjában. A szél néhol arcunkba fújt egy kis vízpermetet, ami hűsítően hatott, noha

nem volt különösebben meleg az idő. A hegymászáson kívül végig kabátban voltunk, sőt, ha nem esett az eső, akkor is gyakran kapucnit kellett húznunk az erős szél miatt. A vízesés megtekintése után egy másik természeti látványosság felé vettük utunkat, a tengerparthoz közeli madárrezervátum irányába hajtottunk, út közben ismét számos háború sújtotta épületromot hagytunk magunk mögött. Ezután történt az, amire senki nem számított, és amelyet utána rendszerint emlegettünk. A túravezetőnk által előrevetített program ugyanis

némiképp meghiúsult: madár hiányában. Mindössze egy szárnyast láttunk a területen. Csalódásunkat egy-egy csipogó hang és a területen elterpeszkedő békés, mocsaras tó szép melankóliája valamelyest feledtette. Hamar visszaszálltunk tehát az autókba, és ha már a madarak nem, akkor mi „repültünk” hazafelé. Mostarban még ejtettünk egy rövid sétát, melynek során alkalmunk nyílt megtekinteni a muzulmánok esti imáját egy mecset előterében. A férfiak és nők külön emelvényen, leterített szőnyegen, hajlongva, térdelve, szövegeket mormolva és ismételve imádkoztak, látszólag szigorú rendben. Egy előénekes szavait és utasításait követték, majd az imádság végeztével visszavették cipőiket, a nők többsége levette a kendőket és szoknyákat, és vallási hovatartozásukra utaló jel nélkül távozott a tisztálkodó kút mellett az udvarból. Elmélázva és tisztelettel figyeltük őket, majd meglátogattuk a törökcsemegés boltot, ahol rengeteg színes édességet vásároltunk. Ahogy az este beköszöntött, ismét vacsora után néztünk az óvárosban, és rövidesen találtunk is egy alkalmas éttermet, ahol kedves és szakszerű kiszolgálásban volt részünk, és ismét megízleltük a helyi specialitások legjobbjait. A hétfői napot ugyancsak egy fantasztikus élménnyel kezdtük, hiszen ekkor már nem csak kívülről, hanem

belülről is
egy helyi
város fölé szökő
is
muzulmán
földön
szőnyegek
középen a
vezetőjének
apszisa
tőle jobbra pedig
hasznos díszes,
A muszlim nők
erkélyen

megcsodálhattunk
mecsetet, és a
minaret erkélyére
felmászhattunk. A
imaházban a
színpompás
területen el, elől-
szertartás
trónusa, illetve
helyezkedik el,
egy szószékhez
lépcsős emelvény.
egy elkülönített
vehetnek részt a

szertartáson. A kápolnaméretű helyiségben a falakon számos díszítés és festés látszott. A belső tér magával ragadó hangulatát elhagyva hosszú csigalépcsőn jutottunk fel a minaret tetejére,

ahonnan belátható volt az egész város, nem kis örömünkre végre nappal is láttuk ezt a csodás települést. Az erős szél majd' lefújta minket a toronyból, így kisvártatva leereszkedtünk az égi magasságból, és a város ébredő bazársora mentén visszatértünk a szállásra, majd elhagytuk Mostárt. A búcsú akármennyire is nehéz volt, hamar feledtük, hiszen Ákos egy kis falu derviskolostorához vitt minket. A parkoló mellett egy apró fehér bárány várt minket, velünk szemben pedig egy apró „turbánfejű” temető kecses minaretjével. Kinga és Vera nagy örömeire végre lovakat is láttunk az egyik kertben, mellettünk a téltől görbült gránátalfák hajoltak az út fölé. Majd megérkeztünk az ősi, számtalan imát halló kolostorhoz. Cipőnket levéve léptünk a szőnyegekre, és megállapítottuk, hogy a padlófűtést még nem vezették be a Tekkinek nevezett épületbe.

Figyelmünket azonban lekötötte a látvány: az ablakokban nyitott Koránok tündököltek, mindenütt díszes szőnyegek, egy helyiségben két aga koporsója nyugodott, közben hallottuk az országot bebarangoló Bosna folyó bővizű forrásának dús csobogását, ahogy a mellettünk emelkedő monumentális szikla barlangjából előtört. Majd egy kellemes teraszon készültünk az elmaradhatatlan kávéfogyasztásra, melyből szinte ünnepség kerekedett. A helyi „büfés” úr ugyanis autentikus törökkávéval szolgált ki bennünket, a bazároknál látott réztermékeket felülmúló edényekben, törökcsemegével együtt. Ezt a különös és váratlan gasztronómiai élményt mézédessé, speciális helyi sütemények fogyasztásával tettük teljesebbé. Ismét nehéz volt továbbindulni ebből a „bosnyák Kánaánból”. A fantasztikus eseményeket tovább fokozta túravezetőnk, hiszen a Jejce felé vezető úton egyszer csak oly magasra kanyarogtak a serpentinek, hogy rövidesen fehérbe öltözött tájon találtuk magunkat, hiszen elértük a hóhatárt. A gyerekek által igen kedvelt csapadékforma azonban a kinti hőmérséklet erőteljes lehűlését is magában hordozza, így villámfényképezést csaptunk, majd határozott utasítással szólítottuk fel sofőrünket a jármű befűtésére. A Dinári-hegység hatalmas rögei között száguldván már-már romantikusan nyelte el hátunk mögött az országot az egymást

metsző hegyek rengetege, miközben kitartóan futott a mély völgyben egy habzó zöld folyó. Majd kora este megérkeztünk Jajcába, utolsó szállásunk helyszínére, ahol ismét egy vízfátyolt csodálhattunk meg. Nem csak üres szolam, hogy festői volt a látvány, hiszen a vízesést látva Csontváry ecsetet is ragadott. A szállás elfoglalása után rövid sétát tettünk a városban, felmáztunk a dombon meredő régi várba, ahonnan jól hallottuk az esti imára hívó műezzinek dalát, majd a magaslatról „lecsorogva” az utolsó vacsoránkat biztosító egységbe vettük be magunkat. Itt végre

sikerült teljesen körbeülnünk, és nem csak vidám és jó hangulatú étkezésre kerítettünk sort, hanem röviden megosztottuk egymással utunk legnagyobb élményeit is, valamint próbáltuk egymást mindjobban megnevettetve követni egy a fölöttünk elhelyezett tévéből sugárzott, ám lehalkított törökös sorozat eseményeit. A hostelbe visszatérve rövidebb-hosszabb beszélgetéssel zártuk le a napot, de hercegovinai barangolásunkat nem. Nemzeti ünnepünkre virradva ugyanis

még további élmények vártak ránk a hazaút kellemes honvágyával kísérve. Ismét káprázatos hegyek ormai között húzott minket haza egy láthatatlan kötél, ám időközben még elidőztünk az ország tényleges központjában, Banja Lukában. Városnézésünk legszebb állomása a tiszteletet parancsoló és ámulatba ejtő ortodox templom volt megannyi ikonjával a falakon, boltíveken és kupolákon. Majd egy egészen furcsa katolikus templomtorony mellett jutottunk a várhoz, közben elhagyva egy minaretet. Végül egy hatalmas piacra tévedtünk be, ahol feltöltöttük csomagjainkat a még szükséges és nem mellesleg finom helyi pékárukkal, majd visszaszállva autónkba szinte meg sem álltunk a Magyar Szentek Templomáig. Nehéz eldönteni, hogy ott lenni volt-e jobb, vagy újra szeretett hazánkba lépni nemzeti ünnepünkön.

Talán sikerült kissé átadni azt a sok-sok élményt, amikkel gazdagodtunk ebben a pár napban, azt viszont egészen biztos, hogy nem tudom szavakba foglalni, milyen határtalan a hálánk Kővári Ákosnak, aki nem csak biztonságosan végigvezette ezt az utat, hanem teljes egészében megszervezte és lebonyolította ezt az utazást, és még egyszer: mesés tájakon jártunk általa.

További élményekről személyesen tudunk beszámolni, illetve a hétvégén készült képek megtekinthetők ifjúsági közösségünk Facebook-csoportjában is. <https://www.facebook.com/groups/323089874423082/>

